

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
 Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedésében.
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Opperlik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fördőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyitlér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.
 Félévre 6 frt. o. é. Évfolyamra 3 „ „ „
 Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Andrássy gróf állása és a konzervatívok.

A „Kölner Ztg“ egy a bécsi sajtóirodából sugalmazott levelet közöl lapjának élén, mely Viktor Emanuel utazásáról beszél s ez alkalommal elmondja, mily nehéz állása van Andrássynak.

Levelező örül, hogy Andrássy most újra lefőzte ellenségeit, de egyuttal bevallja, hogy ezek nem szűnnek meg őt ostromolni s remélik, hogy ezen győzelme lesz az „utolsó“. Levelező hangsúlyozza, hogy Andrássy a felség bizalmából cselekszik s e bizalmat bírja. A közlemény szó szerint így hangzik:

Az Andrássy-politika, mely ez utazást eszközölte, a legjózanabb szemléletű előtt is, mint elismerésre méltó, bár merész vállalkozás tűnik föl. Gróf Andrássy látszólagos indolenciájával szereti ellenét alomba ringatni, hogy egy alkalmas pillanatban bunkócsapást mérjen fejükre. Ilyen csapás Viktor Emanuel látogatása a Hofburgban. Mint beszél, a király, a Custozánál és Lisszánál legyőzött, csak nehezen szánta rá magát, hogy Bécsben megjelenjen, és kabinetfőnöke Minghetti részéről a legnyomatékosabb utalás vált szükségessé Ausztria olasz politikájának folytonosságára azon nap óta, melyen gr. Beust a római ügyekre való be nem avatkozás elvét állította föl, hogy Viktor Emanuel rábírható legyen, hogy magára vállalja mindazon kellemetlenséget, melyek utazása folytán személyesen reá háramlanak. Azonban az olasz államférfiak előtt nem maradhatott észrevétlen, hogy épen a szilárdaság, melylyel gr. Andrássy az előde által kijelölt uton Olaszországra nézve halad, azon nézetre jogosítanak, hogy ez annyira követett barátságos politika Ferencz József császár helyesléssel találkozik.

Ez utóbbinak megfontolása volt az olasz királyra nézve irányadó, hogy a barátságos hivatalos meghívást elfogadja. Ha meggondoljuk, hogy Erzsébet császárné a nápolyi ex- királyné nővére, hogy az osztrák udvarban hemzsegeknek a császári ház közelebbi és távolabbi rokonai, kiknek Olaszország egészsége hazájukba és hatalmi állásukba került, úgy meg kell engedni, hogy mindkét részről bizonyos lelki nagyság kell a kézzorításhoz, melyre a két fejedelmest most készül.

Már hallani itt ott a kiáltásokat, hogy az Andrássy-politika ez eredménye a külügyminister „utolsó sikere“, és azon szándékosság, melylyel bizonyos részről kiadják a jelszót, hogy az olasz király látogatása mint Andrássy különös és személyes győzelme ünnepléssé, arra mutat, hogy már ma vannak politikusok, kik jónak tartják e merészségért minden felelősséget a nevezett miniszter fejére hárítani. A gróf valóban Oroszországhoz való viszonya, a keleti dolgokban való fordulata s az Olaszországgal való jó barátság megpecsétlése által az osztrák udvarnál uralgott minden tradíciót megtagadott. De Ferencz József császár és a Quirinál uzurpátora találkozásának csak föltevés is elleneinek óhajtott alkalmat ad, hogy „egyesült erővel“ bukására törjenek. Természetes, hogy gr. Andrássy nagyon is talpraesett államférfi, hogysem föl lehetne tenni, hogy józan politikája követésében a császári véleményre és akaratra erőszakkal akart hatni.

És a mód, a melylyel épen Ferencz József huszonötödik uralkodási évében a berlini, pétervári és quirinai kabinetek mintegy a Hofburg körül csoportosulnak és barátságos viszonyra törekednek, eléggé bizonyítja, Ausztria-Magyarország

mily hatalmi állást foglal el jelenleg Európában, dacára az utolsó századnegyed viszontagságainak. Én azt hiszem, hogy ez oldalról a klerikális és feudális ügy alig várhat diadalt.

Legujabb táviratok.

Fiume, sept. 9. A Károlyvárosi vasuton az első mozdony egy pár waggonnal ma este érkezett ide. Szintén ma tette próbautját a „Liburno“ nevű első magyar teherszállító gőzös.

Zágráb, sept. 9. Az egyetemi előterjesztmény, melylyel a condikcionális bizottmány tevékenységét ma megkezdé, — még ezen ülészekban napirendre kerül.

Madrid, sept. 8. Castelar az összes miniszterekkel megjelenvén a cortesülésben, igen szívélyesen fogadtatott. Castelar kifejté az általa követendő politikát, s végül ezt mondá: Európa elismerendi a spanyol köztársaságot, ha az tiszteletet szerzend a törvényeknek.

Livádía, sept. 9. Az orosz cár nejevel és gyermekeivel m. d. u. 5 óraker ide érkezett.

Madrid, sept. 8. Mint állítják, a kormány mindenek előtt tábornokokból egy felső katonai junta fog felállítani, melynek befolyása leend a hadügyminiszteriummal összefüggésben levő minden hivatali kinevezésre. A tüzérség újraszervezése és az alezredestől fölfele minden fokozatra való kinevezések a minisztertanács által lesznek eszközözendők. A cortes elnöke meg fog választatni. Salmeron megválasztása bizonyos. Orense fia Madrid polgári kormányzójává fog kineveztetni.

Berlin, sept. 9. Az olasz király Bécsből jön ide. Keudell államtitkár lesz. A porosz kabinetben történendő változásokról szóló hírek aplotalanok.

Genf, sept. 9. Az internacionale ülése megnyitott. Képviselve vannak Németország, Franciaország, Anglia és a Svájc. Elnök Joseron.

Castelar beszéde.

Castelar a spanyol cortes elnökévé történt megválasztása alkalmával a következő beszédet tartotta:

„Mindig azt hittem, hogy a szeptemberi forradalom, melyet semmiképpen sem tagadhatunk meg, a köztársaságot hordja méhében, ép úgy, mint a növénymag a gyökert, mint a gyökér a növényt mint a növény a gyümölcsöt.

Egy husz évszázados monarchia kihalt gyökerében, elveszték az élethossziglan választott államtanács tagjainak jogai a szabadalmazott census, a nyomasztó burokrácia; életet nyerne a népfenség hatalmas elvei, a nemzet egy általános szavazatjog alapján választott népgyűlés vezeteli, elismertnek az egyéni jogok, melyek léteztek minden pozitív törvényhozás előtt s léteznek a nélkül is, — meg kellett tehát szünnie a törekény bár tiszteletet érdemlő monarchiának, mely ezen alapokon emelkedett s darabokra kellett széthullania korunk nagy fényes és emberies eszméinek hatalmas hullámcsapásai alatt.

Ezért hívem azt, hogy mi nem vagyunk elleni hanem örökösai a szeptemberi forradalomnak; nem engesztelhetetlen ellenségei ama pártoknak, hanem inkább kifejtői és érvényesítői az általuk hirdett eszméknek. Mi alakot adunk azon érzelmeknek, melyeket ők szívükbe és lelkükbe fogadtak, a nélkül, hogy akarták, észrevették, vagy gondolhatták is volna azon pillanatban, midőn ezen annyi hagyomány által kimerített földből, a monarchia évszázados, romlásnak indult s ezért utálatossá vált fáját kiszaggatták.

De mi vagyunk mi még e mellett? Ha azt mondjuk, hogy mi a szabadelvűség képviselői vagyunk, hogy csak folytatását képezzük-e a szeptemberi forradalomnak? Nem, mi képviselői vagyunk valamennyi szabadelvű hagyományoknak; 1812, 1820, 1836, 1840, 1869 emlékeinek személyesítőit látom körültem, mert mindazon törekvéseknek, melyek ezen években az alkotmányos monarchia helyreállítására voltak irányozva, előbb utóbb a köztársaság létesítésére kellett vezetniük.

A demáciát képviseljük tehát, mely nem egy párt, hanem egy egész társadalom, egy egész történelem, egy egész világ epopaea, a demáciát, melyet sejtette és hirdettek régi classisus republikákban, mely elvesztett a german invasio véres nyomában, mint a buza a földben a vetés után, mely életre kelt a középkor municipiumaiban; mely meg erősítettet a fueroek és cortesek, mely felmagasztaltatott a tizenhatodik század szellemi forradalmi által; a mint előbb felkenetett és megkereszteltetett a kalvariahegy termékeny vére, megvilágított a könyvek könyve által, mely joggá lett a régi forradalmak, hatalommá az ujak folytán.

Negyven évszázad műve ez; mely kezdődik azon pillanattól, midőn Azsia szentelt földjén az első föderatiók megalakultak, s tart azon korig, midőn Amerika szüz földjén az utolsó föderatió létesült. 40 évszázad műve ez, melyet hatalom nem semmisíthet meg, mert ez az élet követelménye, mely eszményképét találja fel abban, hogy jogának telje az emberi igazságosságnak majd isteni méhében emelkedjek érvényre.

De mi nemcsak a demacratia vagyunk, mely az igazság egyenlősége, hanem mi ennél is több vagyunk: a szabadság harcosai! A szabadságé, melyet nem hangozthatunk a nélkül, hogy nemünk egész büszkeségét ne érezzük magunkban fellobogni; a szabadságé, mely bennünket a többi lényektől megkülönböztet s mindnyájuk fölfele emel, mely méltóságot ad, ha megemlékezünk hogy felelősséggel tartozunk, mely nem okozat, hanem okként enged bennünket szerepelni e világ kis körében; mely elválaszt bennünket Azsia és Afrika szendergő népeitől; mert hiszen csak ott virágzik az emberi művelődés, hol a szabadság szép ege tündöklök. És ne feledjük, ez azon jelenség, mely a politica problémájának minden adatait megváltoztatta.

Február 11-ke óta a szabadság ügye minden nyilvánulásában, minden fokában elválhatlanul összefügg a köztársasággal; azon napon, melyen a köztársaság kihalt, meghalt reatök nézve a szabadság is; azon napon, melyen a szabadság meghalt, meghalt vele a köztársaság is, és mert a szabadság egyedül az, mely ismét feltámad, holnap a szabadsággal a köztársaság is fel fog támadni!

Oh, ha vannak szabadelvű pártok, melyek a köztársaság ellen szövetkeznek, — én nem hiszem azt, mert a társadalmi önfentartási ösztönében nem akarok kételkedni, akkor ezek megtámadják egyszerűs mind a szabadságot is, saját éltető elemüket. És ha sikerülne nekik holnap lerontani a köztársaságot, ennek romjaiból nem emelkedhetnék ki más; példa reá Franciaországban Brumaire 18-ka és december 2-a, mint egy gyalázatos dictatura, melynek vége Franciaországban az ország veszedelme és szétdarabolatása volt s mely megérdemelte ezzel a jövő nemzedék átkát, mert nincs szomorítóbb és utálatosabb a történelemben, mint oly nemzedék, melynek elég ereje volt ugyan kivívni a szabadságot, de nem volt elég eszélye és bölcsessége azt megmenteni és fenntartani is.

Igaz, mi a köztársaság vagyunk, mert a köztársaság a demacratia legkövetesebb formája, mert a köztársaság a nép tekintélye, minden polgár joga, és azon kormányforma, melyben megújul a hatalom ép úgy mint megújul a világban minden és mely senkit, legyen még oly hatalmas és nagy, nem ment fel a felelőség terhe alól, mert senki sem oly hatalmas és bölcs, mint maga a nemzet, mely halhatatlan élethelelenségeiben s nyugodt, méltóságteljes fenségében.

De mi nemcsak a köztársaság vagyunk tisztelet képviselői, hanem ennél is több: szövetségi köztársaság; mert azt hisszük, hogy ez azon alkotmányforma, mely leginkább felel meg a jog eszméjének, mert jobban elkerüli a dictaturák lehetőségét, mint bármely más kormányforma; mert ez azon kör, melyben az önkormányzat minden ága megnesesül, mert minden szervezetet meghagy saját мүкдési terén, s egyiket a másik fölfele oly természetes törvények szerint rendez, melyek megfelelnek a világrend mechanikai örök érvényű szervezetének.

De t. képviselői, a mellett, hogy köztársaságot képezzük, egyszerűs mind a nemzeti egységet is képviseljük, a nemzet összességét és a haza rendületlen egészét személyesítjük. Ha volna hatalom, vagy politikai eszme, mely képes volna megtámadni a nemzet ezen egységét, a haza integritását, a közvélemény sulya összetiporná azt. Mert nincs oly

erős és szilárd dolog, — még földünk granitja sem, mint a spanyol nemzet!

Mily rettenetes éj következnek be a történelemben, mily homály borulna az egész világra, ha most, midőn az olasz egység ténnyé vált, midőn a haldokló Magyarország ujja született, midőn az öreg Germania kebeleben mindenütt nemzetiségek képződtek, a modern nemzetek legfenségesebbike és legdicsebbike eltűnnék a földszínéről — azon nemzet, mely az ázsiai népeket feliasztotta álmukból, s a kereskedelem és ipar művelésére ösztönözé őket; mely a római civilizatio egy egész évszázadát ebresztette föl szónokai, bölcsői és csásari által, mely legelsőbb vezette be a barbarokat a civilizatio körébe, midőn átadta őket a latin műveltség és az akkor még szükséges katolikus egyházi nevelés karjaiba; mely a tudomány paraszát melegengette, mely a természettudományt ápolta Cordovában és Sevilliában, míg az egész világ győtrelemben és félelmek között élte le najait; mely lelkének csodálatos erejével az áltanti Ocean rengő habjaiban egy új életet teremtett, mely büszke tengeri hajóhadával szétörte a felhódat Lepantonál, s megakadályozta, hogy a középtenger a török seraillok tava legyen; mely Magellan tudományos expeditió által Amerika két felét felfedezte, mely — midőn az absolutizmussal a legszorosabban látszott egyesülvé lenni — első volt, ki a szabadság és a köztársaság születését Amerikában elősegítette; mely midőn holtan feküdt a vérrel áztatott földön, a szabadságharc alatt mint egy ember kelt fel, s mint Dávid Góliáthot, szabadságának óriási rabtörőjét földre terítette; mely, midőn senki sem számított reá, 1812-ben alkotmányos eszmével Görögországot feltámasztotta, Olaszország ereibe a szabadság vért csepegtette, e nemzetet fenn kell tartanunk, mert ő anyák, tűzhelyünk és templomunk; mert bölcsönk volt és sirunk lesz, és mert szükséges, hogy örökké ifju szellemével a művészetet és hősiességet, a jogot és haladást örökéletre éleszsze.

Igaz, uraim, mi a demacratia, s szabadságot, a föderatiót, a haza integritását és a nemzeti egységet képviseljük. Ez programja a kormányának, e többségnek, e kamarának. De nem elégséges, hogy e helyről elvont elméletek hirdettessenek, hanem szükséges gyakorlati eszméket s megoldást törekedjünk feltalálni.

Én becsülöm a szabadságot, a demacratia, de ezek körében nagy auctoritást, nagy rendet, és erőteljes kormányt kívánok. Mert a köztársaság a szabadsággal össze van kötve, nem halhat ugyan meg, de elsőtöredhetik és ez meg fog történni nagyon korán, ha a köztársaság képtelen lesz rendet, tekintélyt és erőteljes kormányzatot biztosítani. Mert uraim, a köztársaság bukását, ha nem biztosítja a rendet, a társadalom örök érvényű és kérihetetlen törvényei követelik.

Az ember egyéni és socialis jelenség egyuttal. Tökéletesebbé abból áll, ha e két természete minél nagyobb összhangba jut egymással. Miután azonban az ember mindenekelőtt socialis lény, a mennyiben a társadalomban a legerősebb, azon kívül pedig a leggyengébb teremtmény, ezért az ember lemond mindenről, a mi benne egyéni, szabadelvű, haladó és demacratikus, ha a társadalom életét, vagyonát és a törvény korlátain belül és a jog oltalma alatt függetlenségét nem biztosítja. Jöjjön csak valamely nemzet azon helyzetbe, hogy csak két ut között választhat: vagy le kell mondania arról, mi benne egyéni, a szabadságról és jogról; vagy a mi benne socialis, a tekintélyről, rendről, igazságosságról és kormányzatról, és oda fogja hagyni a sajtót és a szószéket, be fogja tömni szónokainak és íróinak száját, államcsint fog óhajítani, egy dictator lábait fogja nyaldosni; mert a társadalom mindenekelőtt biztonságot, nyugalmat, tekintélyt, kormányt és erőt kíván. Ha valamely nép csak dictatura és anarchia között választhat, mindig a dictaturát fogja választani, ha egy végnélküli forradalom között és a reactio között választhat, mindig a reactiót fogja választani, ha tehát mindannyian kik itt vagytok, a köztársaságot kívánjátok, gondoskodjatok arról, hogy e köztársaság a rend, tekintély, társadalom és kormány legyen egyszerűs mind. És hogy azt elérjék, mindenekelőtt szükséges azon bajt orvosolni, mely hitelünket alássa a világ szemében, mely leginkább hátráltatta a spanyol köztársaság elismertetését; szükséges rögtön intézkedni a hadsereg fejeletlensége tekintetében.

Nem hiszitek, hogy a hadsereg fegyelme veszély a köztársaságra nézve; a fegyelmelenség képezi az ország veszélyét. Vannak emberek, kik restaurációra gondolnak, mint 1815-ben, s interveióra, mint 1823-ban és a reactio d'imagozja. a legzserenesebb és legveszélyesebb demagog mir közszóvali történet, hogy szabadságot monarchiájának, vagy theocratiojának feneketlen poklába taszítsa.

A veszély oly nagy, hogy egy szabad-
elvű párt e pillanatban nem vállalhatja el a felelősséget, vagy a megmentés dícső-
éret. Minden pártunk közre kell működnie a hatalom sanyarúságának elviselésére.

Végzem... Ne feledjétek el, hogy nem egy napi uralmat akarunk leteíteni, hanem egy végleges államformát, a lehető legelőrebbet. Ne feledjétek, hogy társadalmi és politikai forma nemcsak egy part patronomioma lehet, hanem hogy annak át kell ölelnie az egész világot.

Nekem, ki minden vallást, minden bölcsészeti irányt tisztelnék, jogom van, hogy e pillanatban saját hitvallásomat nyilatkoztassam ki. Hiszek az istenben, mert az istent mindig feltaláltam a történelemben, a tudományban; ne csodálkozzatok tehát azon, ha kezeimet ég felé emelve kérem a kamarára az Istent áldását, hogy az méltóan koronázza azon főnemes korszakot, melyet a cadixi cortes oly lélekmelően megkezdett; hogy megerősítse a szabadságot, a köztársaságot, a democratiát, és a mit mindenekelőtt szeretünk, a földet, hol jövő generatiók bölcsői ringanak; hogy biztosítsa és megmentsse a haza egyseget és jólétét!

Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

Hetedik szakasz:

A m. kir. honvédségi Ludovica-akadémia.

XXIX. A Ludovica-akadémia.

A Ludovica-Akademia keletkezésének története és célja az 1802. IV-ik, az 1808-ik évi VII. 1812. II. 1827. XVII. és XVIII. 1836. XXXIX és XL. és 1840. XLIII. t. cikkeiben tüzetesen megvan adva.

Az akadémia 1848-ig életbe nem lépett, hanem addig az alapnak és különösen az 1836. XL. t. cikkben érintett Buttler gróf-féle alapítványnak kamatai a volt m. kir. udv. kancellár beleegyezésével a nádor által, és jelenen a gr. Buttler által az ajánlati joggal felruházott megyék, vagy az ajánlati jogukat fenntartott családok, az 1840. XLIII. t. cz. 1. és 3. §§. alapján a Temesváry Márton- és Szilágyi Mihály-féle alapítványokra nézve a tisztántali ker. tábla, illetőleg Biharvármegye és Debreczen sz. kir. városa kijelölési folytán, oly ifjaknak, kiknek szülői vagy gyámjaik kezeskedtek, hogy az ifjak tanulmányaik bevégezése után a katonai pályára lépnek, egyenkint 600 frtnyi összegben kézi ösztöndíjképen kiosztattak.

1848. oct. havában a volt magyar hadügy-miniszter az akademiát megnyitotta s néhány ifjut az intézetbe felvette, de az Windischgrätz hg vezette seregnek bevonulásával ismét megszűnt.

A butorok az osztrák hadseregnek 1849-ben visszahuzódása után Ráczkővébe szállítottak, később elárverezettek, s a volt helytartótanács a befolyt összeget az országos pénztárba (regnicoláris cassa), mint mely az összes alapítványokat, tehát a Ludovica-akademiára tett alapítványokat is kezelte, bevételezését elrendelte.

1856-ban a Ludovica-alap a katonaság kezelésé alá adtván, Bécsbe vitetett; az épület még 1853-ban katonai kórházzá alakítottatott.

A m. kir. ministeriumnak 1867-ben történt kinevezése után a honvédelmi ministerium az akademiát a nemzet régi óhajához képest életbe léptetni, valamint az alapokat céljukra fordítani feladatát tűzvén, az ügyet minden oldalról beható tanulmányozás tárgyává tette, és a fennforgó pénzügyi és jogi kérdések részletes tisztázása után ő elsője elé terjesztette, ki is az alapnak s a Ludovica-épületnek honvédségi célokra visszaadását l. k. elrendelni méltóztatott.

Az alap még 1871-ben, az épület 1872 évi aug. hava vége felé bizottságilag átvétetett.

Azon idő óta, a midőn az 1808-ik évi országgyűlés a trón iránti hűség s hazaszeretet érzelmétől indítva, a VII-ik t. cz. alkotása által egy nemzeti katonai akadémia alapját megvetette, hazánk viszonyai oly lényeges változásokon mentek keresztül, hogy ezen intézet föllállításának tervezeténél mindenekelőtt az említett évi VII-ik és az 1827. évi XVII-ik t. cz.-nek a jelen viszonyoknak megfelelő módosításáról kellett gondoskodni.

A törvényhozásnak a hivatkozott törvényekben nyilvánult akarata általában tekintetbe véve, önként jutunk azon meggyőződésre, hogy a mennyiben azok értelmében egy magyar nemzeti katonai akadémia föllállítása szándékoltatott, úgy hazánk véderejének az 1868. XL. XLI. törvény-

szikkek által történt szervezése után alig lehet kétszég abban, hogy a Ludovica-alap s alapítványok felhasználásával rendszeresítendő intézetnek czélja nem lehet más, mint a honvédség részére megkívántatott tiszteknek kiképzése.

Az e tekintetben fennforgó indokok közül fizyelmre méltó az, hogy az álló hadsereg részére szükségelt tisztképzésről s az e téren megkívántatott magasabb szakismeret-szerzésről már minden irányban gondoskodva van, — míg a honvédség részére, mindamellett, hogy itten a szükséglet tisztelben aránylag nagyobb, a Ludovica akadémia föllállításáig csak ideiglenes tanfolyamok föllállítása volt lehetséges.

De a honvédséghez az 1868. XLI. t. cz. értelmében, csakis oly egyének lévén betagadhatók, kik védőkötözletességüknek az álló hadseregben immár eleget tettek, vagy kik a honvédséghez sorozás útján osztataak be: ezen körülmény, illetőleg az intézetnek a honvédség érdekében leendő felhasználása, már magában okvetlenül igényli, hogy az akademiának 1808-ban tervezett s a VII-ik t. cikkben kifejezett azon szervezete megváltszósák, melyszerint 12 vagy 13 éves ifjaknak elfogadása s 6 éven át leendő nevelése s kiképzése tervezetett.

A midőn tehát a ministerium az 1868. évi VII. t. cz. 2-ik §-nak megfelelőleg — „a m. kir. honvédségi Ludovica-akadémia föllállítására vonatkozó“ törvényjavaslatot az ország törvényhozó testületének bemutatá, az intézet rendszerére s beendő rendezésére vonatkozó javaslatát főleg a következőkben kellett indokolnia:

A honvédségben általában a tiszték képzése s kiképzése a következő 3 irányban vesződ tekintetbe:

1. A honvédség tisztjeinek mintegy háromnegyed része a szabadságot állományba tartozván, ezen irányban a szükséglet oly nagy, hogy azt az eddigi tapasztalat szerint a honvédegenység létszáma szaporodásának arányában kiegészíteni alig lehet; az oktatás főszülya tehát jövőre is az egyes kerületekben föllállított tisztképző iskolákra lesz helyezendő, melyeknek két havi tartama alatt arra alkalmas honvédek szabadságot állománybeli hadapródokká, illetőleg tisztökké lesznek kiképezve.

Mintthogy azonban a mai nap divó hadviselés s a honvédség szervezete követelményeinek nem felel meg, ha a tiszték összes számára nézve csak is a szakismeretnek és szolgálati képességnek nehány hó lefolyta alatt elsajátítható mérvével akar-nók beérni, szükséges

2. hogy külön tanfolyam rendszeresítsék a honvédség azon hadapródjai, illetőleg tisztjei számára, kik a hadi szolgálatot életük földadatának tekintik, s kiknek hivatásuk, hogy a honvédség állandó szolgálatában az oktatást főleg ők vezessék, és a honvédség zömét képző szabadságot állománybeli tiszteknek és legénységnek keretül szolgáljanak.

Végre szükséges, hogy a tetteles szolgálatban álló tisztoknak egy része a béke idején, de különösen mozgósítás alkalmával előforduló különféle szolgálatok magasabb követelményeinek is megfelelhessen; — a mért is

3. arról kell gondoskodni, hogy már szolgálatban álló, s szintuget tehetségükre mint gyakorlati alkalmazhatóságokra nézve kitűnőknek bizonyult tiszték alkalmas nyervek bővebb és alaposabb kiképezhetőségükre, s különösen alkalmasakká váljanak arra, hogy a segédtszti és vezérkari szolgálatra vagy tanárokat használathassanak.

A mint azonban a szabadságot állományu tiszték képzésénél okvetlenül szükséges, hogy az iskolának kerületenkint leendő föllállítása, valamint a pesti egyetemen s az egyes akademiákban rendszeresített hadtudományi előadások általalkalom nyújtassák arra, hogy a tisztí kiképzetésére vágyó vagy arra alkalmas egyének a szükséges oktatásban lehetőleg nagy számban részesülhessenek, — úgy másrészt a behívandó hallgatók aránylag csekélyebb számánál fogva nem csak lehetséges, de a szolgálat érdekében kívánatos is, hogy a katonai kiképzetés utóbb említett két ágazata központilag kezeltsék.

Ehhez képest az életbeléptetendő Ludovica akademiát az előleges tervezet főczéljának jobban megfelelő alapon szervezni alig lehetett volna, mint-ha az, az említett két tanfolyamot magában foglaló intézetkép állítatik fel, és a Pesten levő épület annak elhelyezésére használtatik.

Ezen felfogásból kiindulva lőn tehát a m. kir. honvédségi Ludovica-akadémia tervezete szerkesztve, és habár ezen szervezet a kivitelre nézve lényeges pontokban tér is el attól, melyet az 1808. évi VII. t. cz. tartalmaz, mindazáltal bizony állítható, hogy általa el leendő érve az ösők által kitűzött azon czél: „hogy fiaik s utódaik a hazáért, ősi alkotmányért, s a fölséges uralkodó-házért ne csak bátorsággal, de szakképzetten is harcolhassanak.“

A magyar királyi honvédségi Ludovica-Akadémia rendszerének s belső berendezésének tervezete a következő:

A tisztí kiképzetés alapja a honvédségnél a kerületi gyalog- s a központi lovas tisztképző iskolákban vettetik meg, melyeknek 7 havi lefolyta után az oda berendelve volt honvédek közül azok, kik a vizsgát kielégítő eredménnyel tették le, szabad-

ságot állománybeli hadapródokká, illetőleg tiszt-helyettesekké, s egy év letelte után, a mennyiben alkalmazhatóságukat bebizonyították, tisztökké ki-nevezetnek.

Az említett iskolákat jó eredménnyel végzett szab. állománybeli hadapródok közül az e czélra önként jelentkezők, az élvén kitűzött szám korlátaik közt, a következőkben bővebb és alaposabb kiképzetes végett egy második, egy évi tartalmu tanfolyam hallgatására a Ludovica akademiába le-endnek berendelve.

A m. kir. honvédségi Ludovica akademiának rendeltetése tehát ez értelemben az, hogy abban a honvédség keretei részére tiszték képeztesse, az intézett s az abban rendelkezésre álló tanerők egyuttal arra is felhasználvatán, hogy segélyükkel a már szolgált tiszteknek ismereteik bővítésére s további kiképzetésükre alkalom nyujtassék.

A Ludovica akadémia ezen célhoz képest két tanfolyamból áll, és pedig:

a) tisztképző tanfolyam, melyben az önként jelentkező szabadságot állománybeli hadapródok a honvédség tetteles szolgálatbeli állománya részére tisztökké képeztetnek; és

b) fensőbb tisztí tanfolyam, melyben 2 évet immár szolgált tetteles állománybeli hovédtszteknek magasabb kiképzetésére, különösen a segédtszti és vezérkari szolgálat követelményeit illetőleg, alkalom nyujtatik.

A két tanfolyam együtt a m. k. honvédségi Ludovica akademiát képezi; egy közös igazgató alatt áll, s előadókul mindkét tanfolyamban ugyan-azon tanárok működendnek; a belső szolgálat vezetésére és ellenőrzésére, valamint a fegyelem fenntartására nézve azonban mindegyik tanfolyam hallgatói külön parancsnoknak lesznek alárendelve.

A tisztképző tanfolyam. 1. Ezen tanfolyamra egyelőre évenkint 100, önként jelentkező szabadságot állománybeli hadapród rendeltek be, kik előbb a II. szakasz értelmében a kerületi gyalog-, illetőleg a központi lovasági tisztképző iskolát jeles, vagy leginkább jó eredménnyel végeztek, vagy ezen iskola tantárgyaiból a vizsgát hasonló eredménnyel kiáltották. Ezenfelül az illetőnek, tehetségeinél s jellemtulajdonságaiknál fogva a további kiképzetésre, illetőleg a tisztí állás betöltésére alkalmasakul kell itéltetniök.

A tanoncokul $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{5}$ része a lovaság állományából veendő.

A tanfolyam hallgatására berendelt minden hadapród az akademiába érkezte után egy vizsgabizottság előtt köteles megjelenni, mely által hozzá a kerületi tisztképző iskola tárgyaiból, nevezetesen a szolgálati, oktatási s gyakorlati szabályzatra, a harcztéri s utász szolgálatra, a gazdaszat-kezelésre és a számtanra vonatkozólag minden tárgyból 2—2 kérdés intéztetik, melyekre szóval megfelel; ezenfelül az illető 1, az alantás tisztí szolgálat viszonyainak megfelelő, a vizsgabizottság jelenlétében írásban elkészítendő könnyebb harcztási feladattal bizatik meg.

Azon tantárgyakban, melyekre nézve a szóbeli felelet mind a két kérdésre „ki nem elégitő“ nek jelezetett a vizsgabizottság köteles az illetőhöz még két más kérdést intézni.

Ezen vizsgálat czélja, hogy az eredmény minden egyes hallgató tehetségének s előkészségének fokozatának megítélésére biztos állapot szolgáltszon; a hadapród csak akkor utasítható vissza, ha a szóbeli feleletekre vonatkozólag az összes eredmény a vizsgabizottság tagjai általi $\frac{2}{3}$ szavazattöbbséggel ki nem elégitőnek ismertetik.

A vizsgabizottság egyuttal kijelenti, vajjon szabad-e a visszautasítottnak magát egy év lefolyta után a vizsgára újból jelentenie, vagy nem?

2. A tanfolyamban előadandó tantárgyak következők:

A) Katonai tantárgyak:

1. Hadsereg-szervezet.
2. Harcztásat.
3. Tereptan és terepábrázolás.
4. Fegyvertan, különös tekintettel a tüzérségi és a szörlővegek körüli szolgálatra.
5. Harcztéri és állandó erődítészet, tekintettel a mérnökari hadiszolgálatra.
6. Katonai közigazgatás.

B) Az általános műveltségre vonatkozó tantárgyak:

1. Magyar nyelvismeret és fogalmazás.
2. Mennyiségtan.
3. Gyakorlati mértan.
4. Földrajz.
5. Történelem.
6. Természettudományoknak, illetőleg a természet-, vegy- és erömütannak a katonai szakmára vonatkozó elemei.

C) Nyelvismeretek:

Német vagy horvát nyelv.

D) Testgyakorlatok:

Fegyvergyakorlat században, továbbá czéllövés, tornászat, uszás, vívás.

(Folyt. következik.)

Külföldi hírek.

Páris, september 7. Verduró kiürítésére tegnap este adatot ki a parancs; valószínű azonban, hogy a kiürítés csak 15—20-ig fog megtörténni.

Páris, sept. 8. A bonapartista lapok Mac-Mahon kormányhatalmának meghosszabbítását kérik. A megszállva tartott terület kiürítése ma kezdetett meg s szeptember 14-én egészen szabad lesz.

Berlin, sept. 9. A „Spener. Ztg.“ az „olasz király“ Berlinbe jöveteléről mondja: A látogatás teljesen a király akaratából történik s mint örvendetes jelt üdvözi. A király a császári udvarnál a legszívélyesebb fogadtatásra fog találni.

Konstantinápoly, szept. 6. Mint a „Levant-Herald“ jelenti, az edinburgi herceg krími utja alkalmából f. hó 21-én érkezend Konstantinápolyba. A fekete tengerről érkező hajók jelentik, hogy a hétfői vihar nagy károkat okozott a török hajókban s több emberélet esett áldozatul.

Madrid, szept. 6. A cortes többség értekezleten, Castelar az elkerülhetetlenül szükséges feltételeket adá elő, melyek alatt ő a kormányhatalmat elfogadni kész. Kívánta, hogy a kormány a kegyelmezési jogot adják vissza, teljhatalommal ruházzák fel, hogy a carlisták ellen a szükségesnek vélt összes katonaságot alkalmazhassa. Hasonlókép jogosítsassék fel a kormány, hogy szükség esetén a hadsereg állományát felemelhesse, a polgári katonaságot szervezze, és 500,000 fegyvert annak felszerelésére vásárolhasson, kényszerkölsön utján vagy egyébként 4—500 milliót teremthessen, melyek kizárólag hadi czélokra lennének fordítandók, továbbá hatalmaztassék fel az alkotmányos garantiák felfüggesztésére és az ayuntamientos s tartományi képviselők letételére. Az ezen értelemben tett indítvány 104 szóval elfogadtatott. A madridi alcalde kijelenté, hogy a belügyér, az ayuntamiento és az önkénytesek el vannak tőkelve a rend helyreállítására és a cortes határozatainak támogatására.

Sz.-Pétervár, sept. 7. A „Börzenztg.“ a közoktatásügyet gyalázó cikke miatt megintetett. A kaukázusi helytartó napiparancsa megdöséri a chivai expeditionális csapatok mangyszlaki hadosztályát.

Madrid, sept. 8. Castelar a hosszú háboru megakadályozása végett a legvégső erőfeszítés szempontjából javasolja, hogy azonnal 15,000 hivatassék be és 500,000 ember fegyvereztsék fel minél előbb, kik a csatátért katonailag elfoglalják. Azt hiszik, hogy e rendszabályok folytán a háboru e télen meg lesz szüntethető, daczára az éjszaki állítólagos győzelmeknek, mik legfőlebb jelentéktelen czatározásoknak tekintendők, a carlisták eddig semminemű fontos helyet el nem foglaltak (?) (nem ám!) azért folyamodnak a végerősítéshez a republikánus urak. A carlista hatóságok Biscayaban, parancsot adtak ki, mely szerint mindenki tartozik vasárnap misét hallgatni, és ki ezt tenni elmulasztaná, fenyték alá eskik. Serrano, Brega és Olozoga ide érkeztek. Sagasta holnapra váratik.

ÜJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 11.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztatassanak az illető összeget hozzánk mihamarabb beküldeni.**

A „Kol. közl.“ szerkesztősége.

— **A kir. udvar** a Magyarországon dúló járvány miatt az ősszel nehezen fog Gödöllőre jönni. Később azonban, mikor a cholera megszűnése várható, az udvar még is le szándékozik jönni, s miután több magas egyéniség, látogatása is említettik, Budán fog lakni. Az idén Rudolf koronaherceg, felséges atyja engedelmével, részt veend a társas vadászatokban.

— **A görög keleti érsek.** Ivachovicu aradi püspök görög keleti érsekké és metropolitává választott 78 szavazattal, Popasu 20 szavazatot kapott.

— **A román fejedelmet,** ki augusztus 28-án, délelőtt külön vonattal érkezett Brassóba, a communitás az indóháznál megvendégelte. A 20 személyre való dejeunerért az állomási vendéglős — mint értesültünk — 900 frtnyi számlát pra-sentált.

— **A könyvnyomdászat** Magyarországon való meghonosításának négyszázados évfordulóját a pesti könyvnyomdászok nagy disszel és lelkesedéssel e hó 7-én ünnepelték meg; magyar és német alkalmi beszédekert tartottak, és Kőlcsey himnuszt énekeltek. Az ünnepely két napig tartott.

— **A francia köztársaság** elnöke Mac-Mahon, ő felsége a császár király meghívása folytán a bécsi világkiállítását megtekintendi.

— **Egy „kis mester.“** Alkalmunk volt egy Udvarhelyszékről Szent-Mihályról jött esmerősünknel egy igen csinosan és czélszerűleg készített 6 élű zsebkést, csont nyél, és sárgaréz díszítéssel látni; mint ösmerősünk beszéli e csinnal és jól szerkesztett zsebkészítője Szentmihályi Menyhárt nevű falusi kovács 14 éves fia, ki összes kiképzését atyja — a falusi kovács házában nyerte, s már pár év óta foglalkozik az e szakmába vágó tárgyak készítésével, jelenben egy — (hogy saját szavaival éljünk) „urfi szekerem“ dolgozik, melynek kovács munkája minden tekintetben megfelel a kívánalomnak. Ajánljuk e „kis mestert“ az érdekeltek figyelmébe, gondos kiképzetés után

disze lehetne bármely első rendű gép- vagy más gyárnak.

— **Vélis Simon** természet (viz) orvosnak, vasárnap, szeptember 14-én 1873 d. u. 5 órakor, a „vizgyógyászat” kerti helyiségében VI-dik nyilvános, népszerű előadása. Tárnya: „A heveny (acut) kiütések, és azoknak gyógyítása a természetes (viz) gyógyászat elvei szerint.” Melyre szakértők s nem szakértők egyaránt szívesen láttak. „A heveny (acut) kiütések, sat. című röpirat fog kiosztatni.” Kedvezőtlen idő esetében 15-én, vagy az azt követő legelső kedvező napon. Kolozsvárt, sept. 12-én 1873.

— **Kimutatás az iparos kölcsönpénztár** 1873. aug. havi forgalmáról. Bevétele: 1. Julius haváról áthozatal 515 frt 82 kr. 2. 17 tagtól könyv díj 8 frt 50 kr. 3. Betétekben 13319 frt 26 kr. 4. Váltó utáni kölcsön visszafizetésben 48787 frt. 5. 6% kamatban 977 frt 53 kr. 6. Kezelési feldíjban 327 frt 17 kr. 7. Hátralék kamatban 65 frt 88 kr. 8. Bélyeg díjban 50 frt 50 kr. Összesen 64051 frt 66 kr. Kiadás: 1. A tagok betételeiből visszafizetődött 11774 frt 82 kr. 2. 307 izben kölcsön 48977 frt. 3. Bélyegzett úrlapra 50 frt 50 kr. 4. Irodai szükségletért 17 frt 50 kr. 5. Kölcsön kamatért 63 frt. 6. Irodai személyzet díjában 117 frt. 7. Pénztár maradvék egyenleg 3051 frt 84 kr. Összesen 64051 frt 66 kr. A fenebbi kimutatás szerint teszen az aug. havi forgalom 125051 frt 48 kr. Kolozsvárt, aug. 30. 1873.

Krémer Ferenc,
igazgató.

Mamicza János,
pénztárnok.

Tömösvári Miklós,
könyvvezető.

Biasini szállodájába Kolozsvártt

1873-dik szeptember 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni; a mely olcsó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

Egy kettős szoba utczára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.

Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágygyal 90 kr.

Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágygyal 70 kr.

Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyasztól 60 kr.

Egy külön ágy naponta 20 kr.
1 szál milly gyertya 12 kr.

1 portió fa, melylyel háromszor lehet befűteni, 15 darab, 15 kr.

Bérszolgá egy rendbeli gunya és csizma tisztításért 10 kr.

Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.
1 adag fehér kávé szobába 2 killyel 24 kr.

1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.
1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft

1 port. széna vagy szalma egész éven keresztül 8 kr.
1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.

Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség rendelkezésére és istálló pénz külön nem számítatik.

— Minden vasuti vonat érkezésénél a szálloda salon omnibussai az utazókat behozzák, és az induló vonatokra kiviszik kisebb kézi podgyászszal együtt 20 krért. — Az étteremben valamint a szobákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat bér lő Drágos Lázár jóhírű konyhája és pinczéje, étlap

szerint határozott olcsó árban szolgáltatja ki, minden idő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocsi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel egy városban, valamint utba minden irányban, s minden időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocsik Szamosújvár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órakor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órakor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyászszal mértöldenkint I. osztálylyal 40 kr. számítatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli vonatot akarják használni, kéretnek estve a kapus-sal tudatni, hogy kellő időben felkeltessenek. Biztossággal elmondhatni, hogy ezen Kolozsvárt első, legnagyobb és legrégebb jó hírű szálloda, melynek 50 kényelmes vendég szobái kényelmesen és tisztán butorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olcsó árakkal a t. cz. utazó közönség megelégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jel-szava: „nagy forgalom kevés haszonnal.”

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olcsó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük árleszállításunkat rokonaik és ismerőseik között is terjeszteni.

Kelt Kolozsvárt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 10-ről. 1873 % metaliques 69.20. nemzeti kölcsön 73.20. 1860-diki államkölcsön 99.25 Bankrészvények 9.68 Hitelrészvények 237.— London 111.90. Ezüst 106.25. Cs. kir. arany 5.42.—. 20 frankos arany 8.95.—. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76. 75. Temesi 74.50. Erdélyi 76.—. Horv. Szlavon. 76.—.

Nyiltér.

157-60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte hugycsőszűkítéseket, magömléseket gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

922

1-3

Pályázat.

A Naszodvidékébe kebelezett **O-Radna** mezővárosban — az itteni bányász népi által fentartott, felekezeti nélküli — népis-kola tanítói állomása üresedésbe jött, a melyre ezennel pályázat nyíttatik.

Évi illetmény: 160 frt, 6 bécsi öl tűzifa, 7 1/2 mérő buza, minden gyermektől havonként 5 1/2 kr tandíj, szabad szállás.

Pályázni kívánó — **állami képezdékben kiképezett s okleveles** — tanítók folyamodványukat a szükséges okmányokkal felszerelve — jelen pályázati hirdetésnek első közzétételétől számítandó **2 hét alatt** — a radnai bányász iskolaszék elnökségéhez intézve, adják be.

Figyelmeztetnek pályázni kívánók, hogy az oktatási nyelv a magyar; de megkívánatik, hogy a tanító a német nyelvet is tudja tanítani.

A leendő tanítónak kilátás nyújtatik arra, hogy fizetése — a folyamatban levő felterjesztések folytán — a törvényiszabta mennyiségre fog emeltetni.

O-Radnán, 1873 sept. 6-án

Mialovich Győző,
iskolaszéki elnök.

917

3-3

82900 szám. Csődhirdetmény. — A budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék részéről ezennel közhírré tételik, miszerint Fischer M. D. helybeli bejegyzett pénzváltó ellen ezen kir. váltótörvényszék előtt 1873. évi **julius hó 30-án** 80322 szám alatt kelt végzéssel a csőd megnyitvatván a hitelezők összejegyzetelére, illetőleg követeléseik bejelentésére határidőül 1873. évi október **29. 30. és 31.** napja tüzetet ki a hitelezők meghalgtása folytán ideiglenes tömeggondnokul Baranyi Ede, a Baron testvérek bejegyzett pénzváltó cég társaságja; felügyelőül pedig Eberling Gusztáv h. ügyvéd neveztetett ki.

Felhivatnak tehát mindazok, kik nevezett csődtömegből bármely jogczim alatt valamit követelni akarnak, hogy ebbeli keresetüket a fentebbi határideig ezen törvényszéknél annál bizonyosabban nyujtják be, minthogy később beadandó kereseteknek hely nem adatik. —

Végleges tömeggondnok a csődválaszmány választása, valamint egyéb az 1870: XXII. 51. §-ban előirt intézkedések megtétele végett a hitelezőknek megjelenti határnapul 1873. évi október hó 31. napjának délután 4 órája ezen kir. törvényszék tárgyalási termében tüzetik ki, — mely napra az összes hitelezők ezennel meg hivatnak. Budapest 1873. évi augusztus 7-én. A Budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék. **Ybl Lajos** s. k. elnök **Barcz Endre** s. k. jegyző.

P. H.

Valódi brazilai Rum egy pint üveggel 1 fr. o. é.

Kizárólag csak Dietrich és Gottschlig thea kereskedők és oszt. császár s magy. kir. udvari szállítóknál kapható

PESTEN.

Főraktár, váczintca 14-ik szám.

918

2-9

Fiókraktár, kigyóter Gróf Teleky palota.

Ezen rum finom minőségű és izlésű, leginkább theához, továbbá pedig mostani cholera időben ivó vízzel keverve, használható.

III. osztályban csak 19 ft 59. a II. oszt. csak 29 ft 41 kron.

A bécsi világtárlat látása mesés meglepetést nyujt. A jelenkor ez egyetlen nagyszerűségének

882

19-20

Erdélyben a legnagyobb úti kellék gyári raktár Csapó Sándornál Kolozsvártt.

u. m.

500 darab úti faláda osztályzattal és a nélkül	4 frt. 80—20 rrtig.	50 darab gummi-köpeny	10 frtól, 24 frtig.
1000 „ úti bőrönd	2 frt 80 krtól 40 frtig.	500 „ szürke szemüveg és czvikker	1 frtól, 2 frt 50 krig.
500 „ kézi táska	80 krtól, 5 frtig.	5000 „ fog- és körömkefe	10 krtól 3 frtig.
300 „ úti táska	1 frt 50 krtól, 10 frtig.	2000 „ ruha- és hajkefe	50 krtól, 3 frtig.
60 „ felszerelt uti készlet	5 frtól, 40 frtig.	5000 „ mindenféle fésű	10 krtól, 1 frtig.
500 „ szivar- és pénztárca, zsebbevaló és oldalt függő	30 krtól, 5 frtig.	2000 „ fürdő és közöns. viselő kalap	60 krtól, 4 frtig.
300 „ zsebbeli gyufatartó	10 krtól, 2 frtig.	200 „ oldaltáska, nők és férfiak számára	2 frtól, 10 frtig.
5000 „ zsebkés	20 krtól, 8 frtig.	100 „ biztonsági uti pácza	1 frt 50 krtól, 5 frtig.
3000 „ sétatálcza	30 krtól, 10 frtig.	100 „ Revolver	8 frtól, 30 frtig.
500 „ eső- és napernyő	1 frt 10 krtól, 15 frtig.		

Legdusabb választék mindenféle közönséges és legfinomabb illatszerekből, szappanyokból, hajkenőcsökből, fogporokból és pépekből.

5000 pár férfi, női és gyermek cipők.

minden szombaton és szerdán indulhatni a reggeli vonattal és 30 napra érve nyereséget válthatni a

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÚZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólirt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos ivenek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek, baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

▲ LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NEZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**, a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosított.

144—*

Gámán János örökösei könyvnyomdája.